

rudnikov živega srebra, bakra, zlata, antimona, lignita, (lesni premog) svinca, srebra, cementa, naftalina, cinka, železa in parafina (rudniškega voska). Nedostajanje kapitala in primernih prvosredstev pa so poglaviti vzroki, zakaj se rudništvo ne more povspeti na višjo stopinjo.

Srbske železnične zveze znašajo 540 km ozkotirnih državnih železnic, katerih vloženi kapital znaša 12 076 milijonov dinarjev. K modernim prometnim sredstvom je prištevati tudi parobrodarstvo na Savi in Donavi, katero oskrbuje prva srbska priv. kraljeva parobrodna družba.

Družba razpolaga z delniškim kapitalom 5 milijonov dinarjev. Brzojavnih in poštnih uradov je v Srbiji: 123 poštnih in 142 brzojavnih postaj.

(Konec prih.)

Kmetijstvo.

Potrata pri gospodarstvu.

Neki angleški profesor na kmetijski šoli je kmetovalcem podal več opominov, ki zaslužijo, da si jih vsak kmetovalec zapiše za uho. Če se je možu potrebno zdelo dati bogatim in skopim Angležem take nauke, veljajo pač še veliko bolj za nas Slovence, ki nimamo angleškega, pa smo še s tem, kar imamo, včasih preveč potratni. Zatorej podamo tu nauke angleškega kmetijskega učitelja in jih obrnemo na naše razmere.

1. Potrata iz nevednosti. Mnogi kmetovalci se ne pobrigajo, da bi zvedeli, kje se dobi najboljše in najbolj po ceni razno blago, stroji, semenje, trte, gnoj, živinsko pleme, ampak kar slepo kupijo kar bodi. — Letošnjo zimo je hodilo med kmeti vse polno sleparskih agentov, ki so ponujali podobe, blago za obleko pa kavo. Kratkovidni ljudje so si naročevali, pa dobili mesto kave smeti in pobarvane kroglice iz gipsa ali česa. Ali ni škoda denarja? Mnogo je tudi takih, ki o kmetijstvu nič nočejo brati, misleč, da vse dobro vedo. Slepci!

2. Potrata pri zemljišču. V mestu bi marsikdo dal Bog ve kaj za ped zemlje, ko bi jo imel; na kmetih pa je včasih vse polno nepotrebnih praznih kotov, voglov, plotov, grmovja, trat, iz katerih ni nikakšnega haska. Skrben gospodar ve iz vsake pedi zemlje izvabiti kakšen hasek.

3. Potrata pri semenju. Mnogokrat se seje pregosto, s tem se potroši veliko zrnja in ne more kaj prida zrasti; seje se tudi slabo in nesnažno seme, mesto dobrega žita ti zraste kukol in lulika. Torej ne sejaj pregosto in sejaj očiščeno zrnje! Ali ni nespametno sejati nesnago, ki zastonj vleče zemljo?

4. Potrata pri krmi. Kako se razvlači po nepotrebnem slama in seno pri konjih, govedih, ovcah itd.

Ali ni škoda? Pogostoma se preveč nabaše v jasli in lestvice; krma se navzame vlage in po tem skoro polovica ostane. Ob kratkih zimskih dnevih ni treba trikrat na dan živine hraniti, dovolj je dvakrat, zjutraj bolj pozno, pa zvečer. Če je namreč živina doma pri miru, ne more tako prebavljati, zatorej je dovolj dvakratni obrok.

5. Potrata pri gnoju. Dež in sneg izpere gnoj, vodo pa gospodar pusti odteči, gnojna jama naj torej ne bo preplitva. Če je gnoj v preveliki gnojnici, izgubi tudi mnogo redilnih snovi. Potrata je, gnoj na polju dolgo pustiti ležati v malih kupih ali pa celo razmetan.

6. Potrata pri košnji. Če se prepozno kosi, je trava že preveč zrela, tedaj najboljši del gre v zgubo. Seno se ne dene o pravem času v kupe, pride dež in ga izpere, zopet gre najboljše v zgubo. Večkrat kosci slabo kosijo ali pa se pri spravljanju slabo grablja.

7. Potrata pri orodju. Zanikerni gospodarji ne spravijo pod streho vozov, plugov, bran, košev, grabelj in drugega orodja. Tako mu gre po nepotrebnem v nič in pred časom je treba plačevati popravilo.

8. Potrata vsled skoposti. Gospodinja daje slabo postrežbo družini in težakom, pa ne pomisli, da potem zato slabše delajo. Gospodarju se škoda zdi nove sohe, ograje, vrata, podboje pobarvati ali s klejem (terom) namazati, pa ne pomisli, da mu zato veliko prej sprhni in ima potem večjo škodo.

9. Izguba pri prodajanju živine. Kupci in mešetarji cenijo največkrat težo živine le na oko, seveda ne na svojo škodo, ampak na škodo kmetovalca, ki lahkomisljeno zaupa samo očem. Zatorej naj si občine oskrbijo vago in naj vsak da zvagati svoje živinče, preden ga proda.

10. Izguba pri živini je, če imaš slabo pleme, ali prezgodaj začneš z njimi voziti ali telice imajo prezgodaj teleta. Malo počakaj, pa spravi si dobro ploho, bo ti veliko več neslo.

11. Potratno življenje. V mnogih hišah je razvada, da če kaj imajo, vse naenkrat potrošijo. Če naprešajo mošt, potem pijejo kakor žolne, dokler kaj teče; prinesejo iz mlina žakelj pšenične moke, potem zaporedoma pečejo pogače; zakoljejo svinjo, potem se en čas zaporedoma mastijo, pozneje pa stradajo ali pa še celo kradejo. O nespamet!

Poučni in zabavni del.

Svetlana.

Ruski spisal grof A. V. Sollogub. — Poslovenil Krutogorski.

I.

Na krovu se je razdal glas čuvajev: „Človek je za ladjo“!

Vsa ladja je hipoma oživela. Vse kar je bilo živega, je mahoma zapustilo krov. Mornarji, hoteč prehiteti drug drugega, so se vsipali po stopnicah k špreamam. Iz kajut so prihiteli častniki, popustivši opričeti obed, gori po stopnicah, in prišedši na mostič krova, jeli opazovati belo, penečo brazdo, katero je puščal za seboj „Oleg“. Kakor črna pika, je bila že od daleč videti nekoga glava. Zdaj je izginila, zdaj se spet prikazala na temenu veselega valovja. Vel je tih, enakomeren veter, igraje se z morjem, mali valovi, kakor poigravaje se, so se prelivali jarko razsvetljeni od tropičnega solnca. Daleč naokoli pa je srebrilo omejeno modrino, liki mirijada bleščic, belopeneče se valovje. Tam na nebosklonu se je morje spajalo svetlim nebesnim svodom. Višnjevo trepetanje znoja je zakrivalo kraj, kjer se je končalo morje in začejalo nebo.

In tega prijaznega dne je pod pekočimi žarki mirnega solnca, na očeh sto ljudij umiralo človeško bitje.

„Kdo je neki“?

„Odkod je padel“?

„Mornar“?

„Častnik“? čula so se vprašanja.

Na straži stoječ mornar ni ničesar vedel. On se je slučajno obrnil in zagledal v morju premetavajočega se človeka, no spoznati ga ni mogel.

„Bog se usmili“! je vskliknil nekdo, in predno se je mogel kdo ganiti, skočil je z glavo navzdol, v morje ravnokar na krov dosepevši častnik.

„Vasjuk“! so se začuli vskliki, in vsi so odreveneli.

Ali načelnik straže ni dremal. Bistro je bil pripravljen čoln št. 2, in „Oleg“ se je usidril. Sto rok je bilo pri delu in mornarji so pripravljali vesla. Namestnik stražniškega načelnika — veliki plovolasi praporščak Minin, je že stal v čolnu, zibajočem se še na „šlupbalkah“.

„Odrini“, je zapovedal podpoveljnik in ta čas, ko je „Oleg“ obstal kakor okopani vsled vetra, uprvešega se z nasprotne strani v sprednja jadra, se je čoln že zibal na vodi.

„Na vesla dečaki“! je kriknil veslačem Minin, stoje na krmilu. Čoln poskakuje po valovju, je plul na lice mesta, kjer sta se videli glavi dveh nesrečnejev. Vse moštvo je dobro vedelo, da mornarjema ne preti jedino utopljenje. Utoniti — ni nič posebnega, pa živemu biti zglodan ali sneden od kake morske pošasti — evo česar se boji vsak, celo najsrčnejši mornar.

„Gospod, reši ju“! je križajoč se vzdihnil duhovnik, prišedši gledat kaj se godi.

Kakor po dogovoru, so se vsi odkrili in se pokrižali.

Na morju ni tako kakor na suhem. Naj si bodo ljudje glede svojih značajev, nazorov, mnenj še tako

različni, naj si je njih neprijaznost še tako silna na ladji, ob času nevarnosti, tvori vse moštvo jedno celoto, jedno obitelj. Vsakdo ve, če ne danes, potreben mu bode jutri tovariš, da ga reši, da brez njega ne more izhajati, in to neizgovorjeno čustvo tako združuje ljudij, da je življenje na ladji — bratovščina, kjer so vsi za jednega, jeden za vse.

„Kje je Gjordjejev“? je vprašal nekdo.

„Spi bržkone, ravnokar je prišel s straše“.

„V kajuti ga ni . . .“

„Dragi, kaj pak, ko bi bil on“? je nekdo omenil.

Čez kaki dve minuti so se vrnili pozvedovalci, ter potrdili, da Gjorjejeva nikjer ni.

„Tako je . . . On“!

„Vasjuk mu je priskočil na pomoč . . .“

„Čudna so Tvoja dela, Gospod“! je nekdo zamomljal.

Častniki so se spogledali.

Vsi so dobro vedeli, da šta se Gjordjejev in Vasjuk, dasi tovariša po službi, strašno sovražila, kakor se moreta sovražiti le dva moža.

* * *

Zvečer istega dne sta se v kajuti Minina sešla dva tovariša in on jima je skrivoma pripovedoval, kar je celi dan skrival pred drugimi:

„Ako bi sto let živel, današnjega dne nikoli ne pozabim“, je pravil. „Že od daleč sem videl, kako je Vasjuk nad vodo držal glavo Gjordjejeva. Bili smo že čisto blizu in jaz sem velel „suši vesla“! Mahoma je Gjordjejev odprl oči. Bržkone je šele sedaj spoznal svojega spasitelja. Ves je vstrepetal in zgrabil Vasjuka za vrat z obema rokama. Čul sem samo, kako je Gjordjejev zahropel: „Kdo je Vas klical“? in oba sta izginila. Moj Bog, zgubljena sta! sem si mislil. Velim: „smotri v oba“. Zatajivši dihanje, smo opazovali, ali se ne prikaže pod vodo nekaj črnega. „Prideta“! je zavpil mahoma nosni mornar. Moreš si predstaviti — jaz sem se nasmejal. Živci, bržkone. Zares, ona sta prihajala. Še globoko pod vodo sta bili vidni dve telesi. Dal sem povelje: „Konec prigrotovit“! in brž ko se je napita suknja jednega iz nju pokazala na površju, zasadil sem kavelj v njo. Mornarji so vrgli konec vrvi okrog trupel in čez minuto sta oba kakor mrtva, brez gibanja, ležala na dnu čolna. Jeden mornarjev me je poučil — naj položim njiju noge više glave in precej je voda kar bruhnala njima iz ust. Vehta, jedva smo ju mogli razdružiti, tako močno sta se drug drugoga držala. Vasjuk ima menda še sedaj grlo vse višnjevo“!

II.

Morska dvorana v Kronštatu je jako razsvetljena. Vojaška godba že čez uro dolgo na vso moč svira mazurko, a postavni mornarji se urno vrtijo iz kota v kot ter spretno skačejo in privdarjajo z nogami. Ples je v polnem tiru. Na razgretih obrazih

gospej se pozna, da gostoljubni gospodarji ne privoščijo gostom miru. In resnično, dvorana je polna veselja. Celo priletne matere in sivolasi admirali, sloneč ob stenah, nekako pomlajeni gledajo na plesalce. Njih oči se tako lesketajo. Spominjajo se minulih dnij, ko so tudi oni . . .

„Pleht ali dagles¹⁾“? je vprašala vesela, mlada deklica gospe, h kateri je privedla dva častnika, ter nalašč izbrala mornarski imeni.

„Pleht“, je odvrnila vprašana, ter se zavrtela po sobani s svojim plesalcem. Tudi ostala gospodična je podala roko drugemu častniku.

„Vas menda jezi, da ne pleše z Vami Vasjuk“? je z zlobnim nasmehom vprašal mlad častnik.

Le-ta je molče uprla vanj svoje oči, ter ga očitajoče pogledala.

„Nu Svetlana, ne bodem“, se je suho nasmejal oni, in posadivši jo na stol, urno odšel v kot dvorane, ter prekrižaje roki, jel od daleč opazovati mlado deklo

Ta častnik „Nikolaj Nikolajevič Gjordjejev“, je bil visoke rasti, star kakih 26 let. Bil je zal mladenič, samo nemnogim niso ugajale njegove čudne, izrazite uste. Tanke rezkočrtane ustne so jasne pričale, da je imel Gjordjejev trdo nepremagljivo nprav, da čustvo krotkosti in dobrote — ni v njegovem značaju.

Mlada deklica, katero je imenoval Svetlana, ni bila krasna. Črte njenega obličja so bile nepravilne, njo je možno bilo prezreti, ali trebalo je samo govoriti z njo, pa je nekaj čarobnega, prikupljivega na celem nje obrazu, v pogledu čudnih, velikih, sivih očij, prikovalo k njej novega znanca. Star kakor mlad je čutil njen vpliv. Mnogim ženskam je prirojena koketnost. Neumno račljena, ona omisi žensko. Ako je ljubohlepnost — pot k znani smeri, naj si bo ženska še tako privlačna, bister um vsegdar spozna lokavo koketnost in ženska je obsojena. So ženske, katerim je čarobna ljubohlepnost prirojena, ona kakor da tvori del njih bitja. One brez njega živeti ne morejo. Ta koketnost ne obstoji v željah dopasti se, a v srčnem stremljenju, storiti vsakomur nekaj prijetnega, vsakega z nečem razradostiti, tako-rekoč s srcem vsprejeti. Takova je bila Svetlana. Ona je koketovala z vsemi: s starim samcatim admiralom Z. kateri jo je ljubil, kakor lastno hčer. Koketovala je s svojim psičem „Bobom“, kateri se je ščetinil in kazal bele zobe vsakemu, bližajočemu se njegovi gospej. Koketovala je s svojo staro pestunjo, katera je že marsikak srebrnjak in petico vložila v hranilnico — staro nogavico — za svojo ljubljeno Svetlančico, za stare dni. A kako je ravnala s svojim očetom? Vse narave starega mornarja je poznavala, in kako je utešila starega ježa, — tako se je sam imenoval — kadar je bila doma rabila mornarske izraze:

„Svetlančica“! krikne Mihael Petrovič.

„Da“! se odzove hčer.

„Koliko je ura“?

„Šesta skljanika na izhodu“! (Šest bo skoraj)! odgovori Svetlana.

„Očka, pojdi v kajut-kompanijo sedeti, danes imamo pri nas avralno delo“, poprosi Svetlana, in morski jež ve, da se vrši splošno snaženjn, ter mirno odlazi v gostilno.

Svetlani je bilo sedemnajst let. Ona se je sama imenovala staro devo, a kadar so jo tovarišice popraševale, kateri mladenič jej najbolje ugaja, odgovorila je: „vsi“.

Nekaterim ženskam usodna ura srčnih izkušenj bije jako rano, drugim — pozno, tretjim — nikdar ne bije. Poslednje menjavajo od prirode jim dan zaklad duševnega življenja v kaj pičle novce. Katera iz njih je srečnejša — je vprašanje daleč ne rešeno, no Svetlana je bila iz poslednjih. Ona ni na nikogar mislila. Noben obraz jo ni zasledoval v nočni tišini, pri nobenem imenu ni vstrepetalo njeno deviško srce. Njej je bilo le tedaj dobro, kadar je čutila, da je ona izvor vesele sreče drugim, če tudi mimogrede.

Dva meseca preje, ko se je vršil ples v morski dvorani, prišla sta k Mihaelu Petroviču Gavrilovu jeden in isti dan dva častnika v polni paradi, in na nepopisno čudenje „morskega ježa“ zasnela njegovo hčer.

„Gospod, kako vender to“, je premišljeval stari mornar, jedva iz plenice in najedenkrat . . .“

In pogledal je hčer in se prvokrat prepričal, da je minila njena otroška doba, da nastopa surova istina življenja.

Mihael Petrovič je imel samo jedno hčer.

Žena njegova je umrla precej po porodu in kapitan, stopivši v pokoj, je nadalje stanoval v Kronštatu, in se popolnoma posvetil vzgoji male Svetlančice.

Jeden mladih snubačev je bil Gjordjejev; drugi — Vasilij Sergejevič Ljubimov — ali kakor so ga njegovi sošolci-kadetje imenovali „Vasjuk“. Vasjuk je bil mlad dečko, kakoršnih je, na čast ruski mornarici, mnogo med našimi mornarji. Njegovo odkrito cvetoče in veselo lice mu je vsakogar naklonilo. Bil je, kakor se pravi „duša odkritosrčna“, in to je vsak priznal. Vasjuk je bil pošten, nelicemersk, značajan človek.

Presenečeni morski jež je ostal nepristranski, ter odklonil vsako odgovornost, se zahvalil na časti in izjavil, da prepušča svoji hčeri, naj ona sama odloči lastno usodo.

In zdajci sta si oba častnika vsak po svoji moči prizadevala, priboriti srečo. Gjordjejev je uporabljal vso svojo izkušnost v prid zmage. Bil je umen, zvit ter se ni ničesar ustrašil. Toda niti temni pogledi, niti najslavnostnejša, najstrastnejša govornica nista mogli ganiti mirnega pokoja Svetlaninega.

(Dalje sledi).

¹⁾ Imena sidr.

žito obračati zopet v prvi pomladi, ko se zunaj rast prične. Če spravljamo žito v kupih, je boljše, da imamo lesena tla na žitnici; tla morajo biti iz trdega lesa, gladka in brez špranj. Lesena tla ne delajo toliko prahu, kakor tla iz opeke.

Za obračanje in premetavanje žita rabimo žitne lopate, ki so lesene, ali pa železne. Lesene lopate malo časa trpé.

Manjši posestniki spravljajo žito najrajši v predale. To so leseni oboji, pregrajeni v čveterovoglate predale, ki imajo spodaj pri tleh vratica. Če imamo take predale za žito, rabimo dosti manj prostora za žitnico, ker se v predalih žito visoko nasuje. Da se nam pa žito v teh predalih ne ugreje in da ne oprhne, treba je, da spravimo v nje le popolnoma suho žito, kakoršno navadno dobimo, ako sušimo snopje v kozolcih. V takih predalih moramo žito tudi premešavati in zračiti; to delamo s tem, da ga jemljemo spodaj pri vraticah in ga mečemo na vrh, ali pa, da ga iz jednega predalca predenemo v drugega. Če imamo za žito lesene predale v žitnici, priporoča se, da imamo tla z opeko tlakana, ker so taka bolj varna pred miši.

V žitnici moramo varovati žito raznih škodljivcev in moče. Paziti moramo, da strop (streha) ne pušča, in da ne curlja deževnica ali snežnica na žito. Zmočeno žito postane hitro plesnjivo; lahko nam pa tudi skali. Če pride slučajno mokrota do žita, treba je mokro žito odgrabit in posušiti. Veliko škodo nam lahko prizadevajo različne živali, kakor golobje, vrabci, miši in podgane. Miši in podgane, ki so včasih prav udomačene škodljivke v žitnici, zatiramo še najbolj uspešno z dobrimi mačkami. Tudi pasti je dobro nastavljati. Najhujša sovražnika žitnic pa sta črni žitni rilčkar in žitni molj. O pokončevanju in škodi teh dveh škodljivcev sem že govoril. Ivan Vuk.

Poučni in zabavni del.

Svetlana.

Ruski spisal grof A. V. Sollogub. — Poslovenil Krutogorski.
(Dalje).

Vasjuk je ljubil, kakor mu je bilo od Boga v dušo položeno. Priprosto, brez vsakih ovinkov, je priznal Svetlani svojo ljubav, in neizrečeno je bil vesel, ko je videl, da se dekle zanima zanje. Ali tudi on je dobro vedel, da ga mlada deva še niti enkrat ni tako pogledala, kakor so se ozirale vanj druge, mu bolj naklonjene gospodične.

Oba častnika sta dobro znala, da sta tekmeča. Gjordjejev je začel precej sovražiti Vasjuka, a poslednji, dasi je bil včasih ljubosumen, mu vendar ni zamerjal.

„Naj poskusi svojo srečo“, je sklenil, ter veliko-dušno odpuščal svojemu bivšemu šolskemu tovarišu.

* * *

Neki večer se je Svetlana spravljala k počitku, ter bila nekako zelo zamišljena.

„Čemu si tako žalostna?“ vprašala jo je pestunja.

„Nekaj novega se je zgodilo, dragica! Snubit so me prišli . . .“

Pestunja se je razjokala in začela tarnati. Svetlana ni mogla razumeti tarnanja in jadikovanja star-kinega, in le čula poslednje njene besede:

„In odnesel bo, kakor jastreb našo brdko golobico v deveto deželo!“

„Kdo bode odnesel?“ jo je vprašala Svetlana.

„Saj veš kdo, tvoj ženin, ali ni mogel počakati . . .“

„Pa kateri?“

„Kako kateri?“

„Ker sta dva . . .“

Ženica je kar z rokama zaploskala.

„Torej dva sta! Moj Bog, kako pa to? Boš-li vzela katerega?“

„Veš-li koga bi jaz vzela, ako bi se kedaj možila?“ je mahoma začela Svetlana.

„Izpregovorila je srčice“ si je mislila nemirno pestunja in vsa hladna od razburjenosti, kar možno krotko vprašala:

„Koga pa bi izbrala „Svetlančica“?“

„Čisto gotovo ateja“, je odvrnila Svetlana, zavivši se v odejo in zakrivši oči.

Ženica se je še potem v svoji sobi med krpanjem nekega perila veselo muzala, spominjajoč se Svetlaninega odgovora.

III.

Toda, kakor v drugih, tako tudi v srčnih zadevah mornarji ne morejo čakati. Gjordjejev kakor Vasjuk nista opustila slučaja, da ne bi prožila svojih namer. Uboga Svetlana si ni vedela pomoči. Gjordjejeva je imela za najpametnejšega in najučenejšega človeka na vsi zemlji. Celo bala se ga je nekoliko. Vasjuk jej je bil všeč kakor tovariš; z njim je odkritosrčno kramljala ter se od srca smejala njegovim dovtipom in šalam.

Dan je minul za dnevom, a ona se ni odločila.

Kmalu so se začenjale vaje. Častniki so bili razvrščeni po paznikih. Do pomladi je bilo samo še nekaj tednov. Vasjuk ni mislil na bodočnost, živel je od dne do dne v blaženi sreči blizu Svetlane. Bolje prebrisani Gjordjejev, predvideč ločitev in dobro poznajoč Svetlanino neodločnost, si je izmislil sredstvo v dosego svojega cilja.

Na svetu se vsikdar nahajajo take dobrotnice, ki igrajo ulogo posrednic v ženitninskih zadevah. Gjordjejev, poznajoč cel Kronstadt, je našel vplivno posrednico, katera je vso stvar tako uspešno uredila,

da je bila Svetlana kar nepričakovano v štirinajstih dneh Gjordjejeva nevesta.

Ko je Vasjuk izvedel v Svetlanini zaroki, je postal nekako otožen. Z njegovega lica je izginilo veselje; nikjer ga ni bilo videti.

Z vnemo izpolnjujoč svoje dolžnosti, on nikamor ni zahajal, in dasi so ga tovariši skušali razvedriti, odtegnil se je povabilom, ter skoraj vedno tičal v svoji temni sobici. Najbolje se je bal srečati se s Svetlano. Vest o Gjordjejevi zaroki je obletela vse mesto, in v malo Gavrilovo hišo so neprestano prihajali gosti s čestitkami in voščili. Svetlana je bila kakor v soparu. Njo so radovali darovi, veselila voščila, tešilo ljubeznjivo zanimanje Gjordjejevo; ali kadar jo je stara pestunja vprašala, je-li zadovoljna z možnostjo, zamislila se je za trenutek, a potem odkritosrčno priznala:

„To tako veseli ateja“!

Ženica je globoko vzdihnila.

„Potrpežljivost železna vrata prebije, je zamomljala, no Svetlana ni razumela tega, in še enkrat ponovila:

„Atejata tako veseli, tako veseli“.

Na plesu v morski dvorani je bila Svetlana že nevesta.

Vasjuk je dolgo premišljeval ali bi šel na ples ali ne.

No, saj tudi bolelost ima včasih privlačno silo. V gneči med narodom ga ne bo zapazila, a on jo bode vendar lahko videl, opazoval ter se še jednoč prepričal o svoji nesreči.

Mladost je vzela svoje, povabilu se ni mogel odreči in sam sebi se je čudil, ko je začel plesati.

Celi večer si je prizadeval vloviti pogled Svetlanin na njenega ženina, ter tako brati v tem pogledu ljubav k svojemu tekmeču. Ali Svetlana je bila ves večer mirna in ničesar ni govorila v njej, da je blizu nje — njen ljubi.

Vsekakor pa so besede Gjordjejeve: „vas menda jezi, da ne pleše z vami Vasjuk“? in zloben nasmeh na njegovem obrazu, vznemirili mlado dekle.

Da ni izgovoril teh besed Gjordjejev, ona ne bi bila niti zapazila Vasjuka.

Zanjo je bilo toli novega v tem, kar se je dogajalo ž njo poslednje tri tedne, da je skoraj povsem pozabila misliti na Vasjuka, in zdajci jo mahoma spomnijo nanj. Prvokrat jej je prišla v glavo misel, da je Gjordjejeva sreča drugemu v nesrečo. Poiskala je bila z očmi Vasjuka, in kar presenetila jo je bila njegova izprememba. Njiju pogleda sta se bila ujela. Ta čas se je še vedno čulo sviranje mazurke — plesali so splošno figuro. Kavalirji so delili gospem šopke, a carice plesa so odlikovale svoje plesalce s trakovi. Svetlana, po nagibu dobrega čuvstva izbravši bel in moder traček — mornarsko barvo, se je podala

preko dvorane k Vasjuku in mu sama pripela na njegove prsi odlikovanje.

Odreči se je bilo nemožno, in Vasjuk je, ves blede in prepadel, zaplesal s svojo plesalko po dvorani.

„Moj Bog“! si je mislil, „kako včasih življenje zvija ljudi! Hotel bi se zgruditi pred njene noge, prositi jo vsaj za-se usmiljenja, a pa sem dolžan kazati ravnodušen obraz in delati z nogami razne kolobarje“!

Ko sta priplesala okrog in jo je odvedel na prejšnje mesto, hotel je oditi, ali Svetlana ga je prijela za roko.

„Vasilij Sergjejevič . . . Že sto let vas nisem videla . . . Zanemarili ste nas popolnoma“.

Zmedla se je, spoznavši, da ne kaže tako govoriti, ter hitro dodala:

„Pridite jutri kavo pit. Atej bode zelo vesel, in jaz tudi“.

Vasjuk se je samo vanjo ozrl, in zdajci šele je ona hipoma izprevidela, kako jo je on ljubil. Parkrat se je bila ozrla za njim, ponavlja: „siromak . . . , siromak . . .“

Tihi, pritajeni glas njenega ženina jo je primoral vstrepetati. Ona niti zapazila ni, kako je prišel k njej. On je videzno skušal biti pokojen, no tanki ustnici sta drhteli od jeze. Temni njegovi očesi sta postali sovsem črni, in izpod povešenih obrvij so sršeli bliski. Bil je blede, kakor smrt, in komaj je dihal.

„Čemu si si namislila ž njim govoriti? Ne smeš več ž njim plesati“ je zašepetal, stiskaje bolesto jej roko in prvič jo „tikajoč“.

Svetlana se je prestrašena ozrla vanj in brž jo je postalo tako strah, tako nevedemo instiktivno strah, da je, zazrvši od daleč očeta, iztrgala svojo roko in stekla k njemu.

„Oče, pojdiva domov“! je prosila v solzah.

Morski jež, ničesar ne vedoč, in vesel, da sme „zapustiti stražo“ jo je sam ogrnil v plašč in ogrinjalo in jo odpeljal domov.

Svetlana se je molče poslovila od očeta, ter se zaprla v svojo sobo. Celó noč je slišala stara pestunja, ki ni mogla spati, kako je njena Svetlančica hodila po sobi, in stoprav proti jutru, prišedši v spalnico, je starka videla, da je njena gospodična, kakor je bila oblečena, sladko zaspala.

IV.

Ko je morski jež izpil tretjo čašo kave, je pohrcal, vstal in poljubivši hčer v čelo, odšel v svoj kabinet.

Vasjuk, sedeč za mizo niti živ je, nevedoma izpivši malone pet čaš kave, z radostjo opazoval Svetlano, kako je igrala ulogo gospodinje in pospravljala z mize.

No zdajci so vse skrbi končane, kapitan je odšel in ona sta ostala sama.

Svetlana je prišla k njemu in mu pogledala ljubeznjivo in prijazno v oči. Po vsem je bilo videti, da se je na nekaj odločila in hoče izvesti svojo namero.

Vasjuk je molčal.

„Povejte, Vasilij Sergjejevič“, je začela krotko, „vi ste nesrečni“?

Vse kaj drugega je pričakoval Vasjuk, nikakor ne tega priprostega vprašanja.

To ga je ganilo v dno srca. Iskal je odgovora in ni ga mogel najti, a v oči so mu stopile debele solze

„Ah, ni treba, ni treba“, se je razburila Svetlana. „Samo tega ne!“ Moj Bog, kako sem nesrečna, niti posredovati se nimam s kom!“ je nadaljevala sama vsa solzena.

„Radi Boga, oprostite“, je momljal. „Ne brigajte se za me . . . Veste, jaz tega . . . No ako sem le s čemer . . . Nu, nu, pozabite. Glejte name, kakor na brata pri Bogu, le kakor na brata . . .“

„Jaz sem celo nocojšnjo noč na vas in Nikolaja Nikolajeviča mislila“, je z ihtečim glasom pravila Svetlana. „Nalašč sem še jedenkrat prečitala „Evgenija Onjegina“ in angleški roman „Dod“, in vendar nisem ničesar . . . razumela . . . In ne vem. Vasilij Sergjejevič, pojasnite mi, prosim, kaj je to ljubav“?

„Kako drugi ljubijo — ne morem razložiti, ne umejem, jaz vem samo, kako ljubim jaz . . .“

„Nu . . . nu, a kako ljubite vi“? je naivno in zvedavo gledaje mu v oči vprašala Svetlana.

„Zame je vse življenje, ves svet — vi . . . je dejal Vasjuk. „Brez vas — je krogom somrak. Nič me ne veseli in ne more radovati. Brez vas ne morem živeti . . . Nočem . . . Ne morem“, je nadaljeval s tihim glasom. „In zakaj me to izprašujete? Ni meni sodilo z vami govoriti tako, z nevesto drugega“.

„Ne, ne, nadaljujte“, je silila vanj Svetlana. „Kajti jaz sem zares tako neumna, ničesar ne umejem. Boga mi, tudi jaz sem skušala ljubiti, kakor sledi, ali kakor v romanih pišejo, pa ne morem. Mene je zares sram . . .“

(Konec prih.)

Novice.

— Osebne vesti. Kraljevska srbska akademija znanosti v Belemgradu je velezaslužnega slovenskega zgodovinarja gosp. prof. Simona Rutarja imenovala dopisujočim članom.

— Višji okrajni komisar v Krškem gosp. Viljem baron Rechbach je premeščen v Postojno. — Suplent na I državni gimnaziji v Ljubljani gosp. Anton Jeršinovec je minoli teden napravil na dunajski univerzi profesorski izpit iz klasične filologije. — Gdč. Ema Pleško, doslej radovoljka na mestni slovenski dekliški šoli pri Sv. Jakobu, je imenovana za pomožno učiteljico na dvorazrednici pri Sv. Petru v Ljubljani. — Legacijski tajnik pri poslaništvu v Carigradu gosp.

Rudolf Pogačar je imenovan sekcijem svetnikom v ministrstvu zunanjih del. — Gdč. Martina Lindtner je nastavljena kot pomožna učiteljica na umetnoobratni strokovni šoli v Ljubljani. — Finančni minister je imenoval višjim davčnim nadzornikom pri finančnem ravnateljstvu v Trstu nadzornike gg. Josipa Terpina, Hilarija Vodopivca in Antona Soldatiča.

— † Josip Nolli. „Prosvjeta“ je prinesla v svoji 4. številki prav dobro sliko pokojnega odgovornega urednika „Slov. Naroda“ in opernega pevca, gospoda Josipa Nollija. Slika kaže pokojnika v dobi, ko je pel v Odesi l. 1883.

— Shod c. kr. merosodcev za IV. meroskušeni okraj vršil se bode dne 2. marca 1902 v gostilni pri „Zvezdi“, na Cesar Jožefovem trgu v Ljubljani ob 10. uri dopoldne. Razpravljalo se bo o poboljšanju finančnega stanja gori imenovanih.

— Uršulinski samostan v Ljubljani bo praznoval letos, najbrž meseca aprila, dvestoletnico svoje ustanovitve.

— Bolnica v Novem Mestu. Zdravstveni zastop novomeški je kupil na kapitelskem hribu v Novem Mestu ležeče stavbišče v namen, da se tam zgradi bolnica za ženske.

— Talijske rešitve življenja po 52 K 50 vin. so dobili: Josip Možina iz Topolca, Matevž Dolinar iz Laz, Fran Lavtar iz Tržiča in Fran Resnik iz Šmartna pri Litiji.

— »Ilirija oživljena«. Rojak v Šoštanju izda v kratkem alegorične razglednice, predstavljajoče slavljenje „Ilirije“. Razglednice so umetniško izdelane in bodo gotovo občinstvu ugajale. Čisti dohodek je namenjen slovenskim visokošolcem

— Muzej v Mariboru. Sestavilo se je v Mariboru društvo, ki se bavi z ustanovitvijo muzeja.

— Občinske volitve. Pri občinskih volitvah v Rače pri Zidanem mostu in na Vrhniki je zmagala napredna stranka.

— Nezaupnica baronu Morseyju. Slovensko društvo v Mariboru ima žalostno zaslugo, da je zavrglo in pred ljudstvom osmešilo prvotnega kandidata zaslužnega in izobraženega veleposestnika Mlakarja na ljubo nemškemu baronu Morseyju. Le na povelje mariborskih gospodov so oddali Slovenci Morseyju svoje glasove. Svojo hvaležnost je mož pokazal, ko je glasoval za odpravo slovenske gimnazije v Celju. Mariborsko „Slovensko društvo“ končno ni moglo drugače, kakor da so izrekli svojemu protežiranemu nezaupnico, te ga pozvali, naj odloži mandat.

— Slovenska zmaga na Koroškem. Pri občinskih volitvah v Prevaljah je v III in II. razredu sijajno zmagala slovenska stranka.

— Potovalni učitelji za kmetijstvo na Primorskem. Razpisana so tri mesta potovalnih učiteljev na Primorskem. Za jedno teh mest je določen italijanski učni jezik, za drugi dve mesti pa slovenski, oziroma hrvaški.

— Deželnozborska volitev na Goriškem. Za dopolnilni volitvi na Krasu in v tolminskem okraju se bodo volili novi volilni mošje in sicer se začne prvotne volitve že v polovici prihodnjega tedna. Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke na Goriškem kandidira v tolminskem okraju gosp. Oskarja Gabrščka, državnega poslanca, župana itd. v Tolminu, na Krasu pa zopet gosp. dr. Dragotina Treota, odvetnika in posestnika v Gorici.

— V goriški deželni šolski svet je deželni odbor izvolil profesorja Berbuča. Vsled tega nimajo Slovenci zdaj nobenega neodvisnega zastopnika v tej važni korporaciji.

— »Naša Sloga«, ki je vse prej kakor liberalna, vprašuje ravnatelja goriškega semenišča dr. Gabrijeloviča, če je res, da so v goriškem semenišču tudi taki bogoslovci — seveda laški — ki niso nikdar obiskovali gimnazije, da, ki niti prvega gimnazijalnega razreda niso videli. „Naša Sloga“ je to izvedela od duhovnikov.

lavca s sekirami razbijati sproti ves led, ki ga drugi mečejo na kup. Kosovi ne smejo biti večji od pesti ter vse dobro zabito in stolčeno skupaj. Tako se nadaljuje z delom na kupu, ki pa se mora vedno nekoliko ožji delati, da ima podoba zakroženega grička, ker, ako se dela skozi enako, bila bi nevarnost, da se v poletji razsuje. Vendar je potrebno, da se delo vrši v presledkih nekaterih mrzlih dni radi tega, da imajo posamezne lege časa, da zmrznejo, kar pa se zgodi, ako se v mrzlih jutranjih ali večernih urah poliva kup pridno z vodo, ki zalije vse razpoke in združi ves led v en sam velik kos. Pri napravi te ledene zaloge je seveda gledati, da je čista voda za polivanje v bližini, ker od daleč nositi jo podraži več ali manj napravo. Tolikšna zaloga ledu zadostuje navadno za celo poletje, seveda se naredi lahko večji, odločno pa je odsvetovati manjše kupe, kajti kolikor manjši je obseg kupa, tem več upliva ima solnce do njega ter se torej polagoma topi brez potrebe, na priprosti način se torej napravi lepo zalogo ledu, ki ne le samo gostilničarju in mesarju na kmetih služi dobro, temuč tudi kmetu, ki s pomočjo ledu ohrani lahko sveže mleko in zelenjavo, ki oboje prideluje za prodajo. In pa več ali manj ni morda celo za led lahko prejel kako kronico, vsaj to delo ne zahteva stroškov, pač pa nekaj dobre volje in delavnih rok. Tako završeni kup ledu pokrije se s suhim listjem ali šoto, ter se vse potepta in vravna tako, da meri približno zgoraj kup jeden meter ali tudi nekaj manj. Tako je za zimo delo končano in zaloga ledu gotova. V poletju o hudi vročini, ko pride potreba po svežem ledu, pa je najprikladnejši zgodnji jutranji čas preskrbeti si ledu, ker dnevna vročina bi mu gotovo ne koristila. Najbolje je, da se odgrne kup na najbolj senčnej strani pri tleh in to samo toliko, kolikor se potrebuje prostora, da se s sekiro odseka nekaj kosov ledu za porabo, potem pa se zagrne takoj nazaj.

Zmrznjeno sadje. Sadje, ki je vsled mraza zmrznilo, ni v vsakem slučaju zgubljeno, temuč, ako mraz ni bil prav prehud, more se otajati in postati zopet užitno. Pred vsem priporoča se v slučaju, da se ne more soba, v kateri se hrani zmrzlo sadje, prav polagoma ogreti, da se prenese zaboj ali posoda s sadjem v prav malo zakurjen prostor brez da bi se prekladalo zmrzlo sadje, kateremu ničesar bolj ne škoduje, kakor dotikanje z roko. Pusti naj se ondi dokler se v nekaterih dneh otaja samo. Nekateri priporočajo tudi dejati zmrzlo sadje v mrzlo vodo, da izvleče zmrzlino, toda to je prvič le za malo množino sadja mogoče in drugič pa se otaja prenašlo ter vsled tega hitro gnije.

Poučni in zabavni del.

Svetlana.

Ruski spisal grof A. V. Sollogub. — Poslovenil Krutogorski.
(Konec).

Vasjuk ves v veselju, ni mogel zamolčati vprašanja:

„Zakaj se pa potem možite?“

„Zakaj? Oče bi bil tako srečen . . .“

„Mila, blaga Svetlana Mihajlovna“, je nadaljeval oduševljeno Vasjuk, pozabivši svojo plahost in prijevši deklico za roko. „Ne pogubite sebe . . . Obstoje, dokler je še čas. Pomislite, saj ste še tako mlada . . . Morda še naletite kedaj na človeka, ki ga bodele rada imela, a bodele že navezana na drugega. Ne ljubeča ženska — to je stvar svojega moža. Ne pre-

naglite se . . . Veste, jaz ne govorim to iz ljubosumnosti. Daj vam Bog najti pridnega moža, s katerim bodele imeli na zemlji raj. Pretrpite celo očetov srd, mari sreča vsega življenja ni tega vredna? Mari se bode oče dolgo jezil na vas? Zakon se mora skleniti v mejusobni ljubavi. Ako bi vi hoteli postati sedaj moja žena, ne maral bi vas vzeti . . . Jednostranska ljubezen — je nesreča za oba. Po moje, je tak zakon nepošten . . .“

Svetlana se je ozrla vanj.

„Nepošten? . . .“

„Da, nepošten . . . Ženska nima prava, pred oltarjem, pred Bogom reči možu, da ga izbira — njega, iz vseh mož sveta, — za svojega soproga, ako ga ni izbrala s svojim srcem, s svojim umom, z vsem svojim bitjem!“

„Kako vi lepo govorite . . . Kako mi je postalo sedaj jasno . . . in kako sem vam hvaležna. Takoj danes mu še odpovem . . .“

Grizoča vest se je takoj oglasila v Vasjuku.

„Kaj sem storil . . . Kaj sem storil? je izpregovoril raztreseno.

„Kaj pa?“ je vprašala Svetlana.

„Nisem postopal po tovariševu Svetlana“, je s povešeno glavo priznal Vasjuk.

„Saj ste sami rekli, da je jednostranska ljubezen v zakonu — nesrečna za oba; po takem bi bila midva z Nikolajem nesrečna“, ga je tolažila Svetlana in potem naglo zaključila:

„Veste kaj . . .“ je rekla Vasjuka. „Sedaj sem pa celo vesela, da ne umejem ljubiti, kakor bi trebalo, kajti ako bi znala ljubiti, zaljubila bi se v Nikolaja Nikolajeviča . . . A ker ga pa nimam rada, zatorej se tudi ne bodem možila . . . Da . . . Ne motite me, še danes mu vse to povem . . . Ah, kako je vse to lepo!“ je sklenila, in v znamenje svoje globoke hvaležnosti mu pomolela svojo drobno ročico.

Usoda je hotela, da sta Gjordjejev in Vasjuk tri mesece pozneje bila nameščena na parnik „Oleg“ v daljno plavanje.

V.

Minulo je pet let. Velika koliba Rudečega križa v Jassah je bila prenapolnjena z bolniki in ranjenci. Ravnokar je pridrdral rumunski vlak, ter pripeljal nekoliko stotin nesrečnih trpinov z Donave. Raztrgani in ranjeni, pokriti s črnimi marogami sesedene krvi — vojaki so komaj prestavljali noge, opiraje se, ta na puško, oni na usmiljeno sestro, šli iskat za nje pripravljena stanovališča. Vsako minuto so prihajali bolniški sluge z živim bitjem na nosalah. Težko ranjene in nezavestne bolne so previdno polagali na pripravljene postelje. Zdravniki in usmiljene sestre so bile takoj pri rokah. Povsod, kamor si pogledal, so obvezovali in izmivali rane, tolažili trpine. Grozna je slika, strašen odmev vojne — zadi za armado. Tam spredaj v ljuti borbi in v boju, kjer duša le

stremi k zmagi, strastno želi priti naprej, je groza vojne neopažena. Kaj znači tisoč človeških bitij — ako je važna strateška točka pridobljena — ako je storjen še korak k zaželjenemu cilju — k zmagi. Stokanje umirajočih ni slišno, ni viden potok rudeče krvi pod zastavami, vodečima le naprej in naprej. Ali zadi na koncu, kjer ni navdušene borbe, kjer se umivajo rane, kjer se čuje ječanje umirajočih, kjer ugašajo mlada življenja, — tam se pozna vsa groza vojne, tam se vidi najsurejša najžalostnejša njena stran.

V častniško bolnico so prinesli težko ranjenega.

„Jako slabo mu je bilo postalo, ko smo bili še kake tri ure od Jass“, je pravil doktor, ki je spremljal vlak, „in še sedaj je nezavesten“.

Pokazalo se je, da se je bila rana na prsih z nova odkrila, a črna kri se je cedila skozi obvezo.

„Sestra Gavrilovala . . . držite skledico višje . . . Ivanov . . . kaj pa ti . . . urno steci po praške . . . vrag te vzemi . . . Gobo izmijte . . . Petrovala . . . drenaž pripravite . . .“ se je trudil zdravnik v beli srajci, ves rudeč in poten od dela.

„Vina mu dajte“, je zaukazal, končavši svoje delo, sestri Gavrilovali, ter odšel k drugemu ranjencu.

Sestra je izpolnila dano jej povelje. Povživši tretjo žlico vina, je bolnik odprl oči. Izpočetka je moten njegov pogled blodil okoli, kakor bi hotel spoznati, kje se nahaja, a potem so oči obvisle na licu usmiljene sestre, sočutno sklonjene nad njim.

Hipoma je njegov pogled oživel, punčici sta se široko razširili, nekaj neumno radostnega je zamigalo v njima, in on je s šepetom no razločno dejal:

„Svetlana!“

Sestra se je še bliže sklonila k njemu.

Tudi ona ga je spoznala.

Pred njo je ležal njen bivši ženin Gjordjejev.

Prvo minuto ona ni mogla ničesar izpregovoriti, a prijevši ga le za shujšano roko, jo je nevedoma pritiskala na svoje prsi. Ta trenutek je stopilo pred njo vse njeno življenje. Spomnila se je razdvoje ž njim, kako se je ponašala s svojo hrabrostjo. Zagle-dala je mahoma pred seboj mili, dragi obraz očeta, kateri je že umrl, Spominjala se je let, ko je, potikajoč se iz jedne rodovine v drugo, kot guvernanta, učiteljica, spoznala vse nezgode življenja.

Ona se je tako razradostila videti njega, — ki jo je spominjal davne minulosti, srečne prošlosti, — da jej v prejšnjih letih, ko jej je dvoril in jo ljubil, ni bil tako drag, kakor baš to minuto, ko je bila med njima samo jedna vez — njegova smrt.

„Bodite pokojni, ne vznemirjajte se“, ga je tolažila, kakor otroka. „Jaz ne pojdem od vas“, je pristavila, videč njegov nemiren pogled, in posadivši se na posteljo, ga prijela na roko.

„Nu, kako kaj?“ je vprašal zdravnik.

„Slab je, slab“, je odvrnila Svetlana in oči so jej postale rosne.

Zdravnik, pogledavši ranjenca, je zagodrnjal:

„Čemu nam take semkaj pošiljajo, raje bi jih tam pustili“.

Sestra Gavrilovala je vstrepetala.

„Ni upanja?“ je vprašala.

Zdravnik niti odgovoril ni, a zapustivši bolnika, samo z roko mahnil.

Čez dve uri se je bolnik prebudil. Svetlana mu je podala vina.

Slabo jej je stisnil roko in se nasmehnil.

„Ah, kako prijetno! Bog je usmiljen, dal je, da se še vidiva“, je zašepetal.

„Ko okrevate, se bova često videla“, je ona tolažila umirajočega.

„Še vedno ta, še vedno ta!“ se je nasmehnil on. „Nekaj prijetnega . . . vsakomur . . . a sreče . . . nikomur . . . ni li tako?“

Svetlana je molčala, spoznavši prvič vso istinitost njegovih besedij.

„Ah, Kolja . . . Kolja . . . Mari sem jaz mogla osrečiti koga? Jaz, taka reva!“ je izpregovorila, občutivši nekake srčne želje osrečiti vsaj zadnje trenutke zavrženemu svojemu ženinu.

„Morala bi poskusiti . . .“ je odgovoril častnik krotko.

Te besede so jo uprav udarile . . .

„A kako bi jaz mogel biti srečen“, je nadaljeval tiho. „Ti veš . . . hotel sem umreti . . . Videl sem pri njem . . . pri Vasjuku . . . tvoje pismo . . . Takrat nisem vedel . . . potem mi je pokazal . . . Pisala si, da imaš svate . . . da si jih odslovila . . . ker po prejšnjemu nikogar ne ljubiš . . . A jaz sem mislil, da si ti onega Vasjuka rada imela . . . Ziveti nisem hotel . . . Vasjuk me je rešil. ta plemenita duša . . . Daj vina“.

Gjordjejev je izpil velik požirek in oslabel, omahnil na vzglavnik.

„Bliže, bliže“, je šepnil čez nekaj minut.

Svetlana je sklonila glavo na njega.

„Povej mi“, je nadaljeval jedva slišno, ako okrevam . . . sedaj me ne odsloviš . . . me vzameš za moža?“

„Seveda, vzamem mili, dobri“, je v solzah odvrnila Svetlana.

„Koga?“ je vprašal, zvedavo gledaje v njo.

„Tebe!“

Radostno jo je pogledal in zatisnil oči. Tihi, blaženi smehljaj je zaigral na njegovih od notranje vročine zagorelih ustnicah. Ležal je čisto mirno, a potem, odprvši oči in zroč v drago lice ljubljene deklice, komaj slišno dejal:

„A če ne ozdravim . . . umrjem . . .“ spet se je nasmehnil, kakor ne bi verjel v to „omoži se z

Vasjukom . . . reci, da sem te jaz o tem prosil . . .
Da . . . rečeš“?

Stisnil jej je roko.

„Ti si moja . . . moj . . . svet . . .“

Toda on ni dokončal pričete besede, izleknil se je, na lice se je vlegel radosten, srečen izraz — zagledal je v tem hipu tisti blaženi kraj, kateri nam vsem grešnikom daj Bog gledati ob strašni smrtni uri.

* * *

Babica je ostala zelo zadovoljna s krstikami.

Gosti so bili zgolj „imenitna gospoda“ ter metali na podnos s šampanjcem same bankovce. Zlasti radodaren je bil boter malega Miklavža, kapitan prve vrste Vasilij Sergjejevič. Ljubimu, podarivši „vratarju k življenju“ razven izgovorjenih novcev še svileno obleko.

Mati novorojenca je vsprejemala v spalnici čestitke in voščila znancev.

„Nu, čisto je očetov“!

„Ne, oči ima materine . . .“

„Velik bo . . . Glejte, kako velike noge ima“, so kramljale razne ženice okoli mlade matere in lepe detetove zibelke.

Baš isti večer je Vasjuk, položivši se spat in objevši ženo, mahoma vprašal:

„Je-li Svetlančica, da te ne greva, da si izpolnila Gjordjejevo prošnjo“?

Svetlana, vsa zardela ni odgovorila.

„Pa dobro smo storili, da smo tega poniglavca njemu na čast za Koljo (Miklavža) krstili“, je nadaljeval srečen oče, kazaje na otrokovo zibelko.

„Seveda“, je izpregovorila ona, a objevši možovo glavo z rokama in nagnivši se čisto k njegovemu ošesu, tiho vprašala: „veš-li česar je naučilo ono mene“? ona je pokazala na zibelj.

„Česar“? je vprašal Vasjuk.

„Ljubiti tebe . . .“

— **Osebnosti.** Deželnosodni svetniki gg. dr. Andrej Ferjančič in Gvidon Schneditz v Ljubljani ter dr. Alojzij Fohn v Mariboru so imenovani za višje sodne svetnike pri deželni sodnji v Ljubljani. — Državni pravdnik v Ljubljani gosp. Ivan Trenz je pomaknjen v VI činovni razred. — Sodni pristav v Ljubljani gosp. Fran Milčinski je imenovan sodnim tajnikom, sodni pristav v Senožečah gosp. dr. Valentin Flerin pa je premeščen v Kranjsko goro. — Deželnovladni praktikant g. dr. Viktor Schwegel je imenovan koncipistom. — Bivši sekundarij na deželni bolnici, g. dr. M. Hočevnar, je sprejet na graško kliniko za porodništvo gosp. prof. pl. Rosthorna, da se v teh strokah nadalje izobrazí. — Pravna praktikanta pri ljubljanskem deželnem sodišču, gg. Hubert Zaveršnik in Josip Oblak, sta postala avskultanta. — Notar v Senožečah gospod dr. Julij Gustin je premeščen v Črnomelj. — Avskultant g. Valentin Levičnik je imenovan

sodnim pristavom. — Deželnovladni konceptni praktikant gosp. Pavel Svetec je imenovan koncipistom, absolvirani pravnik g. Rajko Svetek pa konceptnim praktikantom pri politični upravi na Kranjskem. — Gosp. dr. Ivan Oražen, dosedanji asistent prof. dr. pl. Valente na ginekologičnem in porodišničnem oddelku deželne bolnice, je ostavil svoje službovanje na bolnici in se ustanovi kot praktični zdravnik v Ljubljani. — Višjesodnim svetnikom pri deželnem sodišču v Celovcu je imenovan sodni svetnik v Celju gosp. Oton pl. Fladung.

— **Promocija.** Na dunajskem vseučilišču je bil promoviran doktorjem filozofije suplent na goriški gimnaziji gosp. Josip Srebrnič. — Dne 22. svečana je bil gospod Fran Fistar na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju promoviran živinozdravnikom.

— **Domača umetnost.** V L. Schwentnerjevi izložbi na Dvorskem trgu razstavil je g. Ciril Koch, mestni stavbni pristav, plastični model gosp. Čudnove hiše, ki se bo gradila ob Sodnijskih ulicah. Gospod Koch je obe fasadi komponiral v modernem slogu, in sicer prav okusno. Severno pročelje ima v sredi rizalit, kojega linije dva vzbočena pilona podaljšujeta čez spodnji strešni rob. Med pilonoma tvori rizalitov navrh polkrog in nižje spodaj sta pilona zvezana po linijah dolgega, ozkega balkona. Primeroma ugodno je tudi rešen problem hišnega ogla, ki ima ličen stolpič. Pročelje je belo, ter ima barvaste in pozlačene ornamente, obstoječe iz priprostih, vglobljenih ört. Nad okni so po trije barvasti krogi iz fajanse. Pritličje je nekoliko nizko, to pa vsled tega, ker se bode tedaj, ko bo dotično omestje bolj obljudeno, prezidalo v prodajalno. Pod modelom se nahaja naris fasade g. Vodnikove hiše, ki bo mejila na Čudnovo in ki je komponirana v istem slogu ter še toliko ugodnejša, ker hiša ne bo stala na oglu. Poleg teh dveh stvari razstavljenih je še nekaj tlorisov k tema poslopjema. Tlorisi so dobro rešeni, ker imajo vsi prostori direktno svetlobo in stanovanja popolnoma ločene uhode. Gospodu Kochu moremo na vspehu častitati.

— **Vinska poskušnja.** Po vinarskem shodu, o katerem obširno poročamo na drugem mestu, se je vršila popoldne vinska poskušnja čez 80 različnih 1—12 let starih vin iz vseh vinorodnih krajev na Kranjskem, katera so posamezni graščaki in drugi posestniki shodu darovali. S tem je bila dana prav ugodna prilika, prepričati se, kakšna vina se v naši deželi pridelujejo in kako naše vinarstvo napreduje. Reči moramo, da smo bili o dobroti nekaterih vin kar presenečeni. Prepričali smo se tudi, kako vplivajo žlahtne vrste trt in umno kletarjenje na kvaliteto vina. Take vinske poskušnje nudijo priliko, seznaniti se z vinskimi pridelki naših slovečih goric, in zato se strinjamo povsem z govorom potovalnega učitelja Gombača, ki je v svoji napitnici povdarjal, naj bi se ustanovila v Ljubljani posebna poskušalna klet, kjer naj bi se ob gotovih časih vršile poskušnje različnih, na Kranjskem pridelanih vin, kar bi do oživljenja vinske kupčije mnogo pripomoglo.

— **Idrijska železnica.** „Jednopravnost“ piše: Železniško ministrstvo podaljšalo je lani izdano predkoncesijo za napravo načrtov železnice Vrhnika-Idrija še za jedno leto. Pričakujemo, da se sedaj store gotovo vsi potrebni koraki, da se to za naše mesto tako važno vprašanje, kar najhitreje ugodno reši. Posebno letos pokazala se je ta potreba tako očitno, da je že najskrajnejši čas, da dobi Idrija železnico. Nevarnost je bila že jako velika, da ustavi rudnik delo, kajti jelo je primanjkovati drv in le z največjim naporom se je delo še vzdrževalo. Čene drv so tako poskočile, da se je že izplačalo voziti premog v Idrijo, toda sedaj v tem času, ko so poti tako slabe, je postalo celo to nemogoče. Ako se vreme v kratkem ne obrne, se je bati, da rudnik ustavi delo, kar bi provzročilo gotovo velikansko škodo. Pa tudi, če bi bilo mogoče, premog dovažati po cesti, bi se železnica rentirala,